

> RETOURADRES Postbus 4902, 6202 TC Maastricht

Aan de fractie van SP
mevrouw S. Blom

BEZOEKADRES
Randwycksingel 22
6229 EE Maastricht

POSTADRES
Postbus 4902
6202 TC Maastricht

ONDERWERP
Schriftelijke vragen inzake staat
rechtsbescherming en sociale advocatuur
gemeente Maastricht

DATUM
13 mei 2025
Verzonden: 13-05-2025

BIJLAGEN
--

BEHANDELD DOOR
MMP (Martin) Driessen

TELEFOONNUMMER
06 31025077

ONZE REFERENTIE
2025.01031

E-MAILADRES
Martin.Driessen@maastricht.nl

FAXNUMMER

UW REFERENTIE

Geachte mevrouw Blom,

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de schriftelijke vragen die u namens uw fractie gesteld heeft.

Ter inleiding van uw vragen heeft u nog het volgende naar voren gebracht:

Uit diepgravend onderzoek van Platform Investico blijkt opnieuw dat de toegang tot rechtsbescherming ernstig onder druk staat vanwege de voortdurende afbraak van de sociale advocatuur. Door aanhoudende bezuinigingen op gesubsidieerde rechtsbijstand zijn er steeds minder advocaten beschikbaar om kwetsbare burgers juridisch bij te staan. Al jaren waarschuwen advocaten, rechtsgeleerden, en de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA) in diverse media, waaronder Trouw, NRC en De Volkskrant, voor de gevolgen van deze ontwikkeling, zoals dat steeds meer burgers afzien van juridische procedures omdat zij zich geen betaalbare juridische hulp kunnen veroorloven. Dit leidt niet alleen tot toenemende ongelijkheid, maar ook tot situaties waarin burgers hun recht simpelweg niet kunnen halen.

Deze ontwikkelingen hebben bij onze fractie de nodige vragen opgeroepen over de stand van de rechtsbescherming en de toegankelijkheid van de sociale advocatuur in de gemeente Maastricht.

Vraag 1:

Hoe beoordeelt uw college de huidige toegankelijkheid van de sociale advocatuur in Maastricht?

Antwoord 1:

Het college heeft daar zelf geen zicht op en heeft daarom contact gezocht met het Juridisch Loket Maastricht. Volgens het Juridisch loket is ook in Maastricht enige afname te zien van de sociale advocatuur onder meer door vergrijzing maar ook door de naar verhouding toch beperkte vergoedingen die binnen de sociaal advocatuur gelden.

Toch worden, volgens het loket, nog steeds alle inwoners die worden doorverwezen naar sociaal advocaten ook daadwerkelijk geholpen.

Schriftelijke vragen

DATUM
13 mei 2025

Vraag 2:

Zijn er bij uw college concrete signalen of klachten bekend van en/of over inwoners die moeilijkheden ervaren bij het verkrijgen van betaalbare juridische hulp? Zo ja, mag de gemeenteraad een schets van de problematiek ontvangen?

Antwoord 2:

De gemeente is niet bekend met dergelijke concrete signalen of klachten. Het Juridisch Loket Maastricht heeft desgevraagd aangegeven die ook niet te kennen.

Vraag 3:

Welke gevolgen ziet uw college op lokaal niveau door de afname van sociaal advocaten?

Antwoord 3:

Zoals u uit het antwoord op vraag 1 kunt afleiden ontvangen inwoners volgens het Juridisch Loket nog steeds de rechtsbescherming die ze nodig hebben ook al is er in Maastricht inderdaad sprake van enige afname van sociaal advocaten.

Vraag 4:

Heeft uw college contacten met lokale advocaten, of met de lokale afdeling van de NOvA, om inzicht te krijgen in de mate waarin zij hun werk nog kunnen uitvoeren onder de huidige omstandigheden? Zo ja, wat is het beeld dat uit die contacten opdoemt?

Antwoord 4:

De gemeente heeft geen directe contacten met de sociale advocatuur of met de lokale afdeling van de NOvA. Omdat het Juridisch Loket Maastricht vanuit zijn verwijfsfunctie goed zicht heeft op het functioneren van de sociale advocatuur, is er niet ook nog apart contact gezocht met de sociale advocatuur. Er is wel nog een mail gestuurd naar de NOvA maar daar is geen reactie meer op ontvangen.

Verder heeft u met het oog op vraag 5 en 6 het volgende vermeld:

Een belangrijke rol bij het versterken van de rechtspositie van kwetsbare burgers ligt wat de SP bij de zogenoemde sociaal raadslieden. Sociaal raadslieden bieden inwoners op laagdrempelige wijze advies en hulp bij juridische en maatschappelijke kwesties. Hun taken omvatten onder andere ondersteuning bij sociale zekerheid, belastingzaken, toeslagen, schuldenproblematiek, consumentenkwesties en arbeidsrecht. Omdat zij door gemeenten worden gefinancierd, zijn sociaal raadslieden onafhankelijk van commerciële belangen, hoeven zij zich geen zorgen te maken over hun pensioenopbouw zoals sociaal advocaten dat wel doen, en zijn zij daardoor bijzonder effectief in het voorkomen en oplossen van juridische problemen voordat deze escaleren. Gemeenten als Nijmegen, waar sociaal raadslieden al jarenlang succesvol worden ingezet, hebben laten zien dat deze professionals onmisbaar zijn om juridische zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie te bevorderen en het gat dat in de sociale advocatuur geslagen enigszins te dichten

Vraag 5:

Heeft Maastricht momenteel sociaal raadslieden in dienst of worden zij gefinancierd door de gemeente, vergelijkbaar met steden als Nijmegen? Zo ja, om hoeveel raadslieden gaat het in dezen?

DATUM
13 mei 2025

Antwoord 5:

Maastricht heeft geen sociaal raadslieden in dienst noch worden er sociaal raadslieden gefinancierd.

Vraag 6:

Indien Maastricht momenteel geen sociaal raadslieden in dienst heeft, welke redenen liggen hier dan aan ten grondslag, en is het college bereid om te onderzoeken of en hoe sociaal raadslieden alsnog geïntroduceerd kunnen worden? Zo ja, wanneer mag de gemeenteraad de uitkomsten van dat onderzoek tegemoet zien? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6:

In 2003 is de sociaal juridische dienstverlening vanuit de gemeente beëindigd. De gemeente wil voorts niet voorzien in een terugkeer naar een vorm van sociaal raadslieden.

Voorts heeft u in het kader van vraag 7, 8 en 9 nog het onderstaande naar voren gebracht:

Ook de figuur van de Gemeentelijke Ombudsman verdient wat de SP betreft onze aandacht als belangrijk instrument voor het versterken van rechtsbescherming en vertrouwen tussen burgers en overheid. Een gemeentelijke ombudsman functioneert als onafhankelijke instantie waar inwoners terecht kunnen voor klachten over gemeentelijke diensten, ambtenaren of bestuurders. Gemeenten als Den Haag maken al geruime tijd naar tevredenheid gebruik van een Gemeentelijke Ombudsman. Uit ervaringen in steden als Den Haag blijkt dat het hebben van een onafhankelijke Gemeentelijke Ombudsman bijdraagt aan transparantie, het sneller oplossen van conflicten en het herstellen van het vertrouwen in de lokale overheid. Bovendien zorgt deze functie ervoor dat klachten effectief behandeld worden, waardoor onnodige juridische procedures en kosten voor alle betrokken partijen voorkomen kunnen worden.

Vraag 7:

Heeft de gemeente Maastricht in het verleden ooit een Gemeentelijke Ombudsman ingesteld, vergelijkbaar met steden als Den Haag? Indien dat het geval was, kan uw college aangeven waarom deze functie niet langer bestaat? Mocht deze nooit bestaan hebben, waarom niet?

Antwoord 7:

De gemeente Maastricht heeft in het verleden geen gemeentelijke ombudsman gekend, vergelijkbaar aan bijvoorbeeld gemeente Den Haag waar u naar verwijst. Klachten van inwoners over gemeentelijke diensten, ambtenaren of bestuurders worden binnen onze gemeente afgehandeld conform de Verordening interne klachtbehandeling van 23 april 2013. Binnengekomen klachten worden behandeld door een klachtencommissie, deze stelt een eventueel onderzoek in en adviseert. Indien een inwoner niet tevreden is met de uitkomst daarvan dan wel het resultaat, kan hij/zij zich wenden tot de Nationale Ombudsman. Op deze manier is de onafhankelijkheid van de klachtbehandeling gewaarborgd en wordt rechtsbescherming op een zorgvuldige, laagdrempelige en transparante wijze geboden.

Vraag 8:

Acht het college het wenselijk om een Gemeentelijke Ombudsman als onafhankelijke instantie voor klachtenbemiddeling en het verbeteren van de rechtsbescherming van inwoners in te stellen? Zo nee, waarom niet?

DATUM
13 mei 2025

Antwoord 8:

Zie antwoord op vraag 7. De huidige wijze van klachtenbehandeling conform de hiervoor genoemde Verordening loopt naar behoren en binnen de daarvoor geldende termijnen, dit volgt ook uit de jaarlijkse overzichten en de terugkoppeling van de Nationale Ombudsman. Als een inwoner een klacht heeft, is het streven altijd om er samen uit te komen om conflicten te voorkomen. Er zijn ook geen signalen of aanwijzingen bekend dat de klachtbehandeling op de huidige wijze niet recht doet aan de rechtsbescherming van de inwoners of anderszins niet voldoet, om welke reden er dan ook geen aanleiding is om de klachtbehandeling anders in te richten.

Vraag 9:

Zo ja, welke stappen is het college bereid te zetten om de haalbaarheid en wenselijkheid van een gemeentelijke ombudsman voor Maastricht op korte termijn te onderzoeken? En wanneer mag de gemeenteraad een relaas van bevindingen dienaangaande tegemoetzien?

Antwoord 9:

Zie antwoord op vraag 8.

Tenslotte heeft u met betrekking tot de vragen 10 t/m 13 nog het volgende aangegeven:

Dan het Huis van het Recht in Heerlen. Dat is een initiatief dat in 2020 door een samenwerkingsverband van de rechtbank Limburg, de gemeente Heerlen, en het Juridisch Loket is opgericht met als doel om inwoners laagdrempelige toegang te bieden tot juridische ondersteuning en advies. Daarnaast sluiten ook ketenpartners als het Openbaar Ministerie, de Raad voor de Kinderbescherming en de woningcorporaties aan. Dit initiatief bundelt verschillende vormen van juridische dienstverlening onder één dak, waaronder sociaal raadslieden, advocaten, juristen en getrainde vrijwilligers. De kernactiviteiten van het Huis omvatten onder meer hulp bij schuldproblemen, arbeidsrechtelijke conflicten, huurkwesties en sociale zekerheidsvraagstukken. Het initiatief is ontstaan vanuit de wens om rechtshulp dichterbij de burger te brengen, juridische drempels weg te nemen en het vertrouwen tussen inwoners en overheid te versterken. Uit ervaringen blijkt dat dergelijke voorzieningen bijdragen aan een snellere en effectievere conflictoplossing, het voorkomen van escalatie van problemen en het bevorderen van maatschappelijke participatie van inwoners.

Vraag 10:

Hoe beoordeelt uw college het concept en de werkwijze van het Huis van het Recht in Heerlen, en welke specifieke voor- en nadelen ziet het college in de eventuele oprichting van een vergelijkbaar Huis van het Recht in Maastricht?

Antwoord 10:

Het Huis van het Recht in Heerlen betreft een proef die wordt betaald door ministerie van Justitie. Mogelijk wordt dit in de toekomst verder door het ministerie uitgerold en gefaciliteerd qua kosten. Indien dit het geval is, kan Maastricht daarbij overwegen of dit mogelijke kansen biedt voor Maastricht.

Vraag 11:

Heeft het college reeds onderzocht of geïnventariseerd of er binnen Maastricht behoefte bestaat aan een vergelijkbare voorziening? Zo ja, mag de gemeenteraad een overzicht van de uitkomsten van dat onderzoek ontvangen? Zo nee, waarom niet?

DATUM
13 mei 2025

Antwoord 11:

Zie antwoord op vraag 10.

Vraag 12:

Welke mogelijke partners en stakeholders ziet uw college als essentieel om een Huis van het Recht in Maastricht succesvol op te zetten?

Antwoord 12:

Zie antwoord op vraag 10.

Vraag 13:

Is het college bereid om op korte termijn een (hernieuwd) wenselijkheids- en haalbaarheidsonderzoek uit te voeren naar de implementatie van een Huis van het Recht in Maastricht? Zo ja, op welke termijn mag de gemeenteraad de uitkomsten van dat onderzoek tegemoetzien? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 13:

Zie antwoord op vraag 10

Hoogachtend,

Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

Jeroen Hoenderkamp
Wethouder WMO, Welzijn, Sociale Zaken en Gezondheid

en

Manon Fokke
Wethouder Financiën, Personeel & Organisatie, Burgerparticipatie en Lobby

Schriftelijke vragen